

Panteia

Research to Progress

Research voor Beleid | EIM | NEA | IOO | Stratus | IPM

Omgaan met nieuwe onzekerheden: de beleving van risico's

Dr. Rosanne Oomkens

12 juni 2017

Programma

- Nieuwe sociale risico's (NSR)
- Experiment
- Risicoperceptie
- Delen van risico's. Wat is rechtvaardig?
- Individualiseren van risico's. Een goed idee?
- Debat

Nieuwe sociale risico's

- Gebrek aan juiste vaardigheden
- Sociale zekerheidsstelsel sluit niet aan bij 'nieuwkomers' op de arbeidsmarkt
- Flexibele arbeidsmarkt & flexibele contracten
- Transitie naar volwassenheid
- Combineren arbeid & zorg
- Gescheiden werelden

Een kort experiment!

Stel je voor, Nederland bereidt zich voor op een nieuwe financiële crisis die naar verwachting 60.000 mensen werkloos zal maken.

Er zijn 2 programma's om de crisis aan te pakken. Welk programma kies je?

In een groep van 60.000 mensen:

Programma A

Behouden 20.000 mensen hun baan

Programma B

Er is 33% kans dat 60.000 mensen hun baan behouden en 66% kans dat niemand zijn baan behoudt.

In een groep van 60.000 mensen:

Programma C

Verliezen 40.000 mensen hun baan

Programma D

Er is 33% kans dat niemand zijn baan verliest en
66% kans dat 60.000 mensen hun baan verliezen

In een groep van 60.000 mensen:

Programma A

Behouden 20.000 mensen hun baan =

Programma C

Verliezen 40.000 mensen hun baan

Programma B

Er is 33% kans dat 60.000 mensen hun baan behouden
en 66% kans dat niemand zijn baan behoudt =

Programma D

Er is 33% kans dat niemand zijn baan verliest en 66%
kans dat 60.000 mensen hun baan verliezen

Risicoperceptie

- Status quo is referentiepunt
- Ervaringen grotere waarde dan toekomstige vooruitzichten
- Verliezen lijken groter dan potentiële winsten
- Risicoaversie: liever 1 vogel in de hand, dan 10 in de lucht
- Overschatting kleine risico's / onderschatting grote risico's

Delen van risico's. Wat is rechtvaardig?

- Rechtvaardigheid: wie heeft recht op wat?
- NSR's vereisen nieuwe verhouding tussen collectieve en individuele verantwoordelijkheid
- Op welk moment vindt beheersing van risico's plaats?
- Onder welke condities accepteren we ongelijkheid?
- *Equality of outcomes vs. equality of opportunities*

Individualiseren van risico's. Een goed idee?

- Onderschatting grote risico's, overschatting grote risico's. Implicaties voor beleid?
- Mensen zijn niet rationeel → implicaties voor arbeidsmarktbeleid?
- Hoe stimuleer je als beleidsmaker *lifelong learning*?
 - ❖ Onderwijs: '*sure gain*' of '*probabilistic gain*'?
- Wanneer gaat individuele verantwoordelijkheid ten koste van solidariteit?

Stelling 1

Individualiseren van risico's gaat
altijd ten koste van solidariteit

Stelling 2

Rechtvaardigheid = gelijkheid in
kansen i.p.v. gelijkheid in
uitkomsten

Stelling 3

Vanwege de irrationaliteit van menselijk handelen, is het gevaarlijk om sociale risico's te individualiseren

Stelling 4

Het is de taak van de overheid
om te zorgen dat iedereen is
toegerust met de juiste
'capabilities'

Bedankt voor jullie aandacht!

SOCIALE ZEKERHEID

Postbus 1048

6001 BA Arnhem

www.loesje.nl

DAT JE

ZEKER WEET

DAT JE BUREN

JE TERUGGROETEN

Loesje

Vragen n.a.v. deze presentatie, neem gerust contact op!

r.oomkens@panteia.nl / 06-5264 2820